

**ВІННИЦЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**КОНЦЕПЦІЯ
ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ**

Концепція

національного виховання студентської молоді

Аналіз стану навчально-виховного процесу в університеті свідчить про необхідність дальшого вдосконалення виховної роботи відповідно до Національної доктрини розвитку освіти України у XXI столітті та прийнятої Державної національної програми Освіта, Закону України Про вищу освіту, Указів Президента України, Постанов Уряду, директив Міністерства освіти України з питань національно-патріотичного відродження українського суспільства, виховання національної еліти здатної вирішувати назрілі проблеми в умовах глобалізації і посилення конкуренції між державами та націями.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Роль держави у національному вихованні полягає в координації зусиль усіх інститутів суспільства, забезпеченні єдності та пріоритету загальнодержавних і національних інтересів. Національне виховання – це система поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, створена впродовж віків українським народом і покликана формувати світоглядні позиції та ціннісні орієнтири молоді, яка реалізується через комплекс відповідних заходів. Відповіддю на виклики сучасного світу має стати національне виховання студентської молоді, котра формуватиме ядро української інтелігенції на основі національної ідеї. Національна ідея об'єднує й консолідує суспільство, сприяє виробленню активної життєвої позиції молодій людині, становленню її як особистості. Національний характер виховання полягає у формуванні людини як громадянина України незалежно від її етнічного та соціального походження, віросповідання та передбачає створення спільноти самодостатніх людей, які об'єднані національною ідеєю та оберігають свої цінності й свободи. Глобальний простір, у який інтегрується наша студентська молодь, передбачає засвоєння надбань культури різних народів. Тому постає потреба в здатності студентської молоді до інтеграції у світовий соціокультурний простір – за умови збереження української національної ідентичності. Національне виховання має стати фундаментом становлення світогляду молодій людині, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність. Вищевказана діяльність університету регламентується його Статутом, розробленим відповідно до чинного законодавства України, а також даною концепцією, яка характеризує провідні ідеї громадянського виховання в умовах розвитку української державності.

ОСНОВНА МЕТА

Головною метою національного виховання студентської молоді є формування свідомого громадянина – патріота Української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів.

Основною метою виховної діяльності університету є забезпечення умов, необхідних для отримання особою вищої професійної освіти, а також потреб суспільства і держави у висококваліфікованих патріотичних фахівцях.

Завданнями національного виховання студентської молоді є формування національної свідомості, гідності українця, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій підготовка свідомої інтелігенції України, збереження інтелектуального генофонду нації вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення молодим людям віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи підняття престижу української мови в академічному середовищі, забезпечення і розвиток україномовного освітнього простору формування у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості створення необхідних умов для виявлення потенційних лідерів, організаторів та ефективного розвитку студентського самоврядування забезпечення високого рівня професійності та вихованості молодого людини, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації, плекання поваги до свого закладу та дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій вищого навчального закладу.

ЗМІСТ ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Зміст виховної діяльності у Вінницькому фінансово-економічному університеті ґрунтується на визнанні цінності студента як особи, його прав на свободу, на розвиток і прояв його здібностей і індивідуальності, при забезпеченні організаційної, мотиваційної, вольової, психологічної єдності всіх учасників виховного процесу як колективу односторонців. Зміст виховання студентів в університеті обумовлений віковими особливостями студентів, специфікою молодіжної субкультури, цілями і завданнями основних і додаткових освітніх програм, особливостями сучасної соціокультурної ситуації в Україні і будується з урахуванням специфіки студентів, що навчаються в ньому. Виховання студентів в університеті визначається значущими для студента особистими і суспільними проблемами, досвід вирішення яких він отримує на основі професійної освіти. Провідна роль при

вирішенні проблем у навчально-виховному процесі відводиться професорсько-викладацькому складу.

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

Національно-виховна діяльність проводиться за такими напрямками:

1. **Національно-патріотичне виховання** - формування національної свідомості і відповідальності за долю України, виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті, культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.) виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

2. **Інтелектуально-духовне виховання** - розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення, виховання потреби самостійно здобувати знання та готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності, реалізовувати особистісний життєвий вибір і професійну кар'єру на основі здібностей і знань, умінь і навичок, виховання здатності формувати та відстоювати власну позицію; формування особистісного світогляду як узагальненого світосприймання.

3. **Громадянсько-правове виховання** - прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина, виховання поваги до Конституції, Законів України, державних символів України, виховання громадянського обов'язку перед Україною, суспільством; формування політичної та правової культури особистості; залучення студентської молоді до участі у добродійних акціях і розвитку волонтерського руху.

4. **Морально-етичне виховання** - формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни; формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань; становлення етики міжетнічних відносин та культури міжнаціональних стосунків.

5. **Екологічне виховання** - формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури володіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування, виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство, виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

6. **Художньо-естетичне виховання** - розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності, формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на українських народних традиціях та кращих надбаннях світової культури; вироблення умінь примножувати

культурно-мистецьке надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті.

7. Трудове виховання - формування особистості, яка свідомо та творчо ставиться до праці формування почуття господаря та господарської відповідальності, розвиток умінь самостійно та ефективно працювати, формування готовності до праці в умовах ринкової економіки.

8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя - виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя, формування знань і навичок фізичної культури в житті людини; забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів; фізичне, духовне та психічне загартування; формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам, профілактика захворювань; створення умов для активного відпочинку студентів.

ПРИНЦИПИ ВИХОВАННЯ

1. Принцип народності. Суть якого полягає в єдності національного і загальнолюдського.

2. Принцип природовідповідності, який передбачає врахування багаторічної й цілісної природи людини, вікових та індивідуальних особливостей студентів, їх національних та релігійних особливостей.

3. Принцип гуманізації. Який полягає у створенні умов для формування кращих якостей і здібностей молоді людини, передбачає гуманізацію взаємин між викладачами і студентами, а також взаємоповагу між особистісного спілкування.

4. Принцип демократизації суть якого полягає у сприйнятті особистості студента, як основної суспільної цінності, забезпечення його громадських прав та свобод.

5. Принцип коренізації, який полягає у наповненні виховного процесу національним змістом, що передбачає формування свідомого громадянина, а також тісний зв'язок з історичним минулим свого народу, а також його традиціями.

6. Принцип поєднання педагогічного керівництва з ініціативою та самодіяльністю студентства, розвиток навичок позитивного мислення.

7. Принцип безперервності і наступності, який вимагає систему заходів, які би були спрямовані на формування свідомості студента у певній послідовності.

8. Принцип професійної спрямованості виховання, який орієнтований на майбутню професійну діяльність студентів.

9. Принцип диференціації та індивідуалізації виховного процесу, який передбачає врахування рівнів фізичного, психічного, соціального, духовного інтелектуального розвитку та розкриття творчої індивідуальності студентів.

10. Принцип цілеспрямованості, який зорієнтований на підпорядкування усіх виховних заходів загальній меті формування висококваліфікованого спеціаліста.

11. Принцип єдності виховних впливів усіх учасників виховного процесу, який реалізується у постійній взаємодії та взаємообміні.

12. Принцип синергії, який обумовлює націленість освітньо-виховної системи на саморозвиток особистості шляхом поєднання виховання із самовихованням, на їх безперервність і відкритість до змін.

МЕТОДИ ТА ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

Як цілісний процес формування особистості, виховання здійснюється за допомогою різноманітних методів, як загальних, які використовуються в усіх напрямках виховання, так і часткових, застосування яких практикується переважно в одному із напрямків - правовому, економічному, естетичному тощо.

У практиці виховної роботи застосовуються

Метод формування свідомості (бесіда, лекція, диспут) - методи формування суспільної поведінки (педагогічна вимога, громадська думка, доручення) методи стимулювання діяльності й поведінки (змагання, заохочення, покарання) методи контролю й аналізу ефективності виховання (педагогічне спостереження, бесіда, опитування, аналіз результатів діяльності). Виховна робота в університеті здійснюється, як під час навчального процесу, так і у вільний від навчання час.

ФОРМИ ВИХОВНОЇ РОБОТИ

1. Латентне, непряме виховання в процесі навчання (лекції, семінарські, практичні заняття тощо) сприяє вихованню національної самосвідомості формуванню професійних якостей вихованню професійної культури виховання політичної, естетичної та екологічної культури виховання позитивних якостей і рис.

2. Позааудиторна виховна робота спрямована на подальший розвиток творчих здібностей, формування якостей необхідних майбутньому фахівцеві.

Форми її організації можуть бути наступними

1. Форми масової виховної роботи, які передбачають широку участь студентів у святкуванні державних національних та релігійних свят, а також заходів пов'язаних з існуванням та діяльністю університету та факультетів (творчо-звітних вечорів, олімпіад, фестивалів).

2. Групові форми виховної роботи. Найпоширенішими серед них є круглі столи, диспути, клуби, гуртки за інтересами, акції милосердя, екскурсії, походи. Групові форми передбачають також роботу із студентським активом курсу, академгрупи, сприяють вихованню організаторських здібностей студентів.

3. Індивідуальна виховна робота зумовлена індивідуальними особливостями студентів. Здійснюється вона у двох напрямках корекція відхилень у сідомості і поведінці окремих студентів спонукання студентів до раціонального використання вільного часу з метою всебічного розвитку своєї особистості, заняття фізкультурою, художньою і технічною творчістю.

4. Самовиховання особистості. Форма, яка базується на свідомо рефлексивній потребі у самовдосконаленні та саморозвитку.

ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Організація виховного процесу в структурних підрозділах університету потребує постійного вдосконалення, пошуку і приведення в дію нових форм впливу на студентів, відпрацювання нових методик. Разом з тим, потрібно активізувати традиційні види діяльності, збереження досягнень минулого. Виховання повинно носити творчий характер, орієнтуючись на проблеми пов'язані із специфікою структурного навчального підрозділу. Випускники університету мають бути не просто знаючими спеціалістами, а людьми творчими, духовно багатими із демократичним і демократичним світобаченням, здатними примножити історичні надбання українського народу і його вклад в розвиток світової цивілізації. В ідеальній перспективі, університет повинен стати школою саморозвитку, самоуправління, самодисципліни, свідомої відповідальності викладачів і студентів перед українською нацією у своїй творчій співпраці на благо України.